

KESKKONNAMINISTEERIUM

LIFE keskkonnaprojektid

Olav Ojala

Keskkonnaministeerium / nõunik / LIFE NCP

10.04.2019

LIFE Keskkonna alamprogrammi fookus

- Töötada välja, katsetada ja tutvustada keskkonnaprobleemide puhul sobilikke poliitika- või juhtimiskäsitusi, parimaid tavasid ja lahendusi, võttes arvesse keskkonna ja tervise vahelisi seoseid ning toetades ressursitõhusa Euroopa tegevuskava;
- Parandada alusteadmisi EL keskkonnapoliitika ja keskkonnaalaste õigusaktide väljatöötamiseks, rakendamiseks, hindamiseks, järelvalveks ja kontrollimiseks.

Keskkonna alamprogrammi prioriteetvaldkonnad

- **KESKKOND JA RESSURSIÕHUSUS**
- **LOODUS JA BIOLOOGILINE MITMEKESISUS**
- **KESKKONNAALANE JUHTIMINE JA TEAVE**

Vesi

Ressursitõhusus

Jäätmed

Tervis

Õhk

Veevaldkonna prioriteetsed teemad

ÜLEUJUTUSED JA PÕUAD

- Looduslähedased sadeveesüsteemid, veekogude loodusliku hüdro-morfoloogia taastamise tegevused
- Administratiivsed ennetus- ja leevendusmeetmed, kohanemine ja valmisolek, maakasutuse planeering
- Riski hindamine ja juhtimine valmisoleku parandamiseks arvestades sotsiaalselt haavatavust

VEEKOGUMITE HEA SEISUNDI SAAVUTAMINE

- VMK-s kirjeldatud hüdro-morfoloogilise surve vähendamine

TOITAINETE JA ORG. SAASTEAINETE OHJE

- Vesikonna- või valgalapõhiste meetmete rakendamine
- Ohtlike kemikaalide asendamine ohutumatega

VEE SÄÄSTMINE

- VMK-s kirjeldatud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete survetegurite vähendamine

Veevaldkonna prioriteetsed teemad

MERE JA RANNAALADE TEGEVUSED

- Allveemüra vähendamine
- Merepõhja häiringute vähendamine
- Süvamere kaevanduste keskkonnamõju vähendamine
- Kalapüügist tuleneva koormuse vähendamine
- Põllumajanduse ja/või navigatsiooni mõju vähendamine
- Setete ja saasteainete akumulatsioonide vähendamine

VEETÖÖSTUS

- Joogivee- ja reoveepuhastuse ressursitõhusus
- Maapiirkondade veeteenuste ressursitõhusus
- Vee taaskasutus – alternatiivsed veevarustussüsteemid, kohtkäitlussüsteemid, veepuhastuse innovatsioonikeskused
- Süsteemsed lahendused veekao vältimiseks

ECO-DHYBAT

Toidu töötlemisaparatuuri puhastamise protsessis parima võimaliku tehnika (BAT) väljatöötamine.

BAT-il tugineva süsteemse lähenemisega on võimalik tarbida keskmiselt 30-40% vähem vett.

ECO-HYGIENIC DESIGN

Technique that applied to food processing equipment, contributes to a significant saving of water, energy and the costs of the sanitation procedures.

ECO-REMEDIATION

Saasteaineid eemaldavad taimed takistavad ohtlike ainete veekogumitesse, põllumaale ja toiduahelasse jõudmist.

Hiljem toodetakse pinnasepuhastamisel kasutatud taimedest taastuenergiat ja biolagunevaid plaste.

Keskkonna ja tervise valdkonna prioriteetsed teemad

KEMIKAALIDE MÕJU KESKKONNALE/TERVISELE

- Ohtlikuks klassifitseeritud kemikaalid (CLP)
- Kemikaalide koosmõju, sh mõju sisenõrenäärmetele
- Nanomaterjalid
- Biotsiidid, pestitsiidid

MÜRA VÄHENDAMINE

- Liiklusmüra tiheasustusaladel, teede ja rehvide materjalid

ÕNNETUSJUHTUMITE VÄHENDAMINE TÖÖSTUSES

- Terviseriskide kaardistamine, ohtlike kemikaalidega seotud suurõnnetusohtude riskianalüüsid
- Kumulatiivsed riskid ja doomino efektid

NEREIDE

Müravaba asfaltkatte väljatöötamine taaskasutatud freesasfaldist ning vanarehvidest.

<http://www.nereideproject.eu/en/>

Õhu kvaliteedi valdkonna prioriteetsed teemad

TAHKETE OSAKESTE EMISSIOON

- Alad, kus kasutatakse palju tahkeid kütuseid
- Tehnilised, administratiivsed reguleerivad ja stimuleerivad meetmed

EMISSIOONID TRANSPORDIST

- Liiklusmüra tiheasustusaladel, teede ja rehvide materjalid
- Säästvad transpordilahendused, innovatsioon logistikas
- Puhtamad kahe- ja kolmerattalised sõidukid, elektrisõidukid ja väga madala emissiooniga sõidukid
- Madala emissiooniga alade planeeringud
- Kestlik lennundus ja nn teevabad transpordivahendid

EMISSIOONID PÕLLUMAJANDUSEST

- Ammooniumi, metaani ja tahkete osakeste emissioon

Õhu kvaliteedi valdkonna prioriteetsed teemad

EMISSIONID TÖÖSTUSEST

- Saasteainete emiteerimise ennetamine ja vähendamine

LINNAKESKKOND

- Ühistransport
- Taastuvenergia või taastuvate materjalide lahendused
- Kohaliku toidu tootmine
- Linna keskkonna ökosüsteemi teenused

AIRUSE

Roheliste linnade projekt, kus uuriti 5 Lõuna-Euroopa linna õhu saastatust ja õhusaaste põhjuseid ning töötati välja ettepanekud õhus olevate saasteainete vähendamiseks.

<http://airuse.eu/>

KATSEPROJEKTID

Projektid, mille raames kasutatakse **tehnikat või meetodit**, mida **ei ole varem või mujal kasutatud või katsetatud**, ning mis pakuvad olemasolevate **parimate tavadega** võrreldes potentsiaalseid **keskkonna või kliimaga seotud eeliseid** ja mida saab hiljem sarnastes olukordades **laiemalt rakendada**;

NÄIDISPROJEKTID

Projektid, mille raames võetakse kasutusele, katsetatakse, hinnatakse ja levitatakse **meetmeid, metoodikaid või käsitusi**, mis on projekti konkreetses kontekstis, näiteks geograafilises, ökoloogilises, sotsiaalmajanduslikus kontekstis, **uued või tundmatud** ja **mida võiks** sarnastes olukordades **kasutada mujalgi**

Arvesta kõikide hindamiskriteeriumitega!

Hindamiskriteeriumid	min	max
1. Tehniline selgus ja kvaliteet	10	20
2. Eelarve selgus ja kvaliteet	10	20
3. EL lisaväärtus : millisel määral ja kui hästi projekt panustab LIFE-i keskkonna alamprogrammi prioriteetidele	10	20
4. Panus prioriteetsetesse teemadesse (MAWP)	-	10
5. EL lisaväärtus : mitmeotstarbelisus, sünergia ja integratsioon	7	15
6. EL lisaväärtus : korratavus ja ülekantavus	5	10
7. EL lisaväärtus : riikidevahelisus, keskkonnasõbralikud hanked, tulemuste kasutuselevõtt	-	5
Kokku	55	100

Edukas LIFE projekt

Kommunikatsioon,
korratavus, ülekantavus.
Mis saab pärast projekti?

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Olav Ojala

olav.ojala@envir.ee